GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 78.

W e Srzodę Dnia 27. Września 1797.

Z Paryża d. 7. Wrześnie.

" Nakoniec, mówi Redaktor, geniusz rzeczypospolitey tryumfuie: sprzysiężonem zdarto maskę, i wnet przestaną ziemię rzeczypospolitey kalać, na którey chcieli strumienie krwi republikanow przelać. Piękne dni wolności nastąpią iuz; poniewaz nie wyproszony tryumf, ale zupełne ubezpieczenie konstytucyi i zupełna odmiana rzeczy do tego stopnia upokorzą nieprzyiacioł tey konstytucyi, że na wieki nie będą w stanie iey szkodzenia. Przyszedł znowu czas czynnego działania. Zadrzyycie wewnętrzni i zewnętrzni nieprzyiaciele, aby wam go teraz nie przyszło doświadczyć. Sprzysięzeni dla dania znaku do woyny domowey, nie oczekiwali tylko na przybycie swoich krolewskich grenadyerow i na dekret oddalaiący od Paryża woysko. Korrespondencya ich z emigrantami, werbunki, usiłowania z desorganisowania woyska, słowem wszystkie zaczepne proiekta, zapowiadaią, iż nie było momentu do stracenia, i ze dyrektoryat nie miał nawet czasu obierania sposobow do ratunku oyczyzny. Cożby tu były formalności zrobiły? Coż może boiaźliwe oszczędzanie nieprzyiaciela, który już broń w ręku trzyma? Chwała niech będzie walecznym grenadyerom, walecznym żołnierzom, których się patryotyzm tak potężnie do sławy 4 września przyłożył. Chwała niech będzie Paryzkim obywatelom, którzy swoie ukontentowanie nad ukaraniem zdraycow i wdzięczność dyrektoryatowi iawnie okazali.,,

Przyłączamy tu odezwę dyrektoryatu d. 4 września do Paryzkich obywateli wydaną, i treść pisma w pugilaresie hrabi d'Entraigues znalezionego pod tytułem: *Rozmowa hrabiego d'Entregues z hrabią Montgailiard*, d. 4 września wieczor ogłoszoną, a odezwę dyrektoryatu do Francuzow umieściliśmy w przeszłym Nrze: naszey gazety pod artykułem z Strazburga.

Dyrektoryat wykonawczy, do obywatelow Paryża d. 18 fructidor 5 roku, rzeczypospolitey Francuzkiey iedny y i nie-

rozdzielney, o drugiey godzinie z połnocy.

Obywatele! Roialism nowym usiłowaniem zagroził konstytucyi: wczasie roku skrytemi manewrami podkopawszy wszystkie rzeczypospolitey podstawy sądził się bydź dosyć mocnym do dokonania zupełnego iey zniszczenia. Mniemał się zaś nadewszystko dosyć bydź potężnym do wymierzenia pierwszych ciosow, przeciw naywyższemu składowi władzy wykonawczey. Broń sprzysięgłym codziennie rozdawano, a całemu wiadomo Paryżowi, iż zaaresztowano iednego zrozdaiących onę zdowodami okazuiącemi iak wiele iuż rozdał fuzyy. Kartki z drukiem: *ciało prawodawcze* oznaczone literą R. dawano na znak wdzięczności dla sprzysięgłych maiących wymordować dyrektoryat i deputowanych sprawie ludu wiernych. Znaczna liczba emigrantow, zboycow Lyońskich, i rozboynikow Wandeyskich zgromadzona intrygą royalismu i protegowana bez obawy publicznie, napastowała warty otaczaiące dyrektoryat; lecz czuyność rządu i kommendantow siły zbroyney wniwecz obrociła ich zbrodnicze usiłowania.

Dyrektoryat wykonawczy w krótce okaże narodowi zebrane przez niego dokładne wyiaśnienie manewrow royalismu. Drzeć będziecie Obywatele, na spiski knowane przeciwko bezpieczeństwu każdego z was, przeciwko waszem własnościom, przeciwko naymilszym wam prawom, przeciwko nayprawnieyszym waszem posiadłościom, a z tąd wnieść będziecie mogli, o wielkości nieszczęść, od ktorych iedynie utrzymanie teraźnieyszey konstytucyi uchronić was może. Tyle tryumfow uwieńczyło iuz zaprowadzenie tey konstytucyi. Wspaniali i nieustraszeni wasi obrońcy swoiemi nieśmiertelnemi otoczyli ią trofeami: na odgłos ich zwycięztw, rolnictwo i handel dawną swoią odebrały czynność; zwiększał się kredyt publiczny, ufność i bezpieczeństwo we wszystkich odradzały się sercach, i takie to są momenta, które wybrano na wzbudzenie wszelkich nienawiści, rozmnożenie zabobonu, utworzenie nanowo władzy fanatysmu, zaszczepienie wszędzie niepewności i strachu, nowe otwieraiąc bramy dla wniścia emigrantow, na obalenie pewności kontraktow publicznych, danie znakow domowey woyny, i spoźnienie natchniętą w zagranicznych nadzieią ukończenia tak żadanego zewnętrznego pokoiu, pokoiu chwalebnego i trwałego, godnego rownie zwycięztw iak wspaniałości Francuzkiego narodu.

Nie, nie utracicie owocu długich waszych offiar, powstaniecie naprzeciw tym podłym emigrantom, sprawcom wszystkiego złego, wszystkich zaburzeń, wszystkich waszych dolegliwości; uzbroycie się dla wstrzymania ich zamiarow, dla bronienia przeciw ich ciosom osob, własności i ustaw waszych. Lecz strzeżcie się zaburzeń: nie plamcie naypiękniey szey sprawy zdrożnością tak sprawiedliwie zbrzydzoney anarchi. Szanuycie własności. Niechay źle wzięty patryotyczny zapał nie rzuca was w smutne zamieszanie. Kommendantom tylko od rządu potwierdzonym bądźcie posłuszni. Spuście się na czuyność waszych urzędnikow, i prace prawodawcow pozostałych wiernemi sprawie ludu. Patryotysm odbierze nazad całą swoią dzielność, konstytucya całą siłę, a narod całą swoią chwałę. Każdy

obywatel używać będzie całey swoiey wolności, spokoyności i szczęścia.

Podpisano *L. M. Reveillere Lepeaux.*

Na mieyscu sekretarz, *P. Barras.*

Treść pisma: Rozmowa hrabiego d'Entraigues z hrabią de Montgailard.

Montgaillard i d'Entraigues ziechali się w Wenecyi. Ostatni miał do pierwszego pieniężne zlecenia, i ztąd przyszło między niemi do rozmowy, w którey mu Montgaillard swoie przypadki i swoie podroże do Anglii, Danii, i Hollandyi opowiedział. Z Hagi udał się do Neuchatel, a potym do Bazylei. Xżę Kondeusz kazał mu do Mühlheim przyiechać. Tam uczynił mu propozycye wybadania Pichegru, który swoią głowną kwaterę pod ow czas w Altenkirchen miał; lecz Pichegru był na ow czas od 4 deputowanych konwencyi otoczony. Montgaillard wziąwszy 4 do 500 luidorow udaie się do Neuchatel; obraca oczy do wykonania swego proiektu na tamteyszego drukarza Fauche Borel, człowieka royalistę do fanatysmu, mężnego i zapalonego, ale z głową słabą, i dodaie mu nieiakiego Courant Neuszatelczyka do pomocy, człowieka niezmiernie zimney krwi i nieustraszonego charakteru. Wiad mości od nich oczekiwał w Bazylei. D. 13. sierpnia 1795. wyiechali do Altenkirchen, i 8 dni tam przepędzili nie mogąc się z Pichegru widzieć, którego wyżey wspomnieni 4 deputowani konwencyi zawsze otaczali. Pichegru dostrzegł ich iednak i rzekł przechodząc do Fauche: Jadę do Huningen. Obydway udali się tam za nim. Fauche stanął mu na przesmyku. Pichegru rzekł na prędce do niego, ponieważ wielki deszcz padał, że będzie u Pani Salomon (iego metressy) o 3 godziny od Huningen na obiedzie. Fauche zaczął z nim od iego rozmowę, że mu chce pozostałe iedno dzieło Rousseau przypisać; Pichegru odpowiedział: że go musi wprzod czytać, ponieważ nie wie, czyli w nim nie ma takich maxym wolności, których by on nie mogł pochwalić. Tu zbliżył się Fauche do swey materyi, i powiedział, że ma do niego od Xcia Kondeusza zlecenia. Pichegru zaprowadził go do osobnego pokoiu dla wynurzenia się na wzaiem. Fauche trochę się z początku zmieszał; ale Pichegru dodał mu serca, i zapytał go się, czego ten Xżę od niego żąda. On polega na W. Panu, on chce się z Tobą złączyć, odpowiada Fauche. Lecz te oświadczenia były dla Pichegru za nadto ogulne; żądał aby do niego z pisanemi instrukcyami za trzy dni do Altenkirchen przeiechał. Fauche natychmiast udał się do hrabiego Montgaillard do Bazylei. Ten na mocy danego sobie od Xcia Kondeusza pełnomocnictwa, ktorego Ludwik XVIII. do wszystkiego, wyiąwszy tylko rozdawanie niebieskiey wstążki umocował, pisał do Pichegru, wystawiaiąc mu wiele on dobrego zrobić może, mówił o wdzięczności króla, ktory go marszałkiem Francyi i rządcą Alzacyi chce uczynić, ponieważ nikt by nią lepiey rządzić nie potrafił, iak ten który iey tak walecznie bronił &c. (Reszta pieniężnych offiar są iuż w naszey ostatniey gazecie umieszczone.) Dla iego armii przyrzekł: potwierdzenie wszystkich officyerow w ich stopniach, i powyższenie tych wszystkich, których on zaleci; pensyą dla kommendantów, którzy fortece oddadzą, a miastu, które swe bramy otworzy uwolnienie od wszelkich podatkow; potym ludowi wszelkiego stanu zupełne przebaczenie; nako-

)2(

niec chce żeby Pichegru w swem obozie króla wykrzyknął, oddał mu Huningen i złączywszy się znim do Paryża maszerował. Pichegru wszystko pochwalił, ale chciał wprzod widzieć czy Xżę Kondeusz, którego on rękę znał, to wszystko pochwali, co Montgaillard w iego imieniu napisał. Fauche musiał więc do Montgaillard nażad poiechać; iednak Courant został się przy Pichegru. Po iego przybyciu Mondgaillard udał się zaraz tey samey nocy z Bazylei do Mülheim do Xcia Kondeusza, kazał go obudzić, opowiedział mu całą rzecz i ledwo go nakłonił że 9 wierszow do Pichegru napisał. (Dwor pod ow czas tego Xcia iest tu bardzo brzydko opisany) Raz nie miał ten list iego ręką bydź pisany; znowu niechciał dnia położyć; wnet niechciał go jenerałem nazwać, a żeby przez to nie zdawało się, iż uznaie rzeczpospolitą; potym nie dawać adrefsu, nie przyciskać swey pieczęci. W tym liście zapewnia Pichegru, że temu wszystkiemu co mu hrabia Montgaillard imieniem iego napisał i oświadczył zupełnie wierzyć może Lecz ieszcze się na tym nie skończyło, Xżę żąda znowu swego listu nazad, i ledwie mu wyperswadowano, że go nazad odbierze, skoro skutek swoy sprawi. Nakoniec odiechał przecię hrabia Montgaillard rowno ze świtem z owem listem, i zaraz Fauche do Pichegru wyprawił. Ten czyta ten list i przeczytawszy go z uwagą, oddaie z temi słowy nazad: " Czytałem podpis i to iest dosyć; podpis Xcia iest rękoymią, którą się każdy Francuz kontentować musi; odday mu WPan iego list nazad.„ Teraz przystępuią do żądań Xcia, żeby go Pichegru 1) przy swoiey armii krolem wykrzyknął i białą chorągiew zatchnął i 2) żeby mu Huningen oddał.

Na to nie zezwolił Pichegru. "Niechcę nic, rzecze, nie doskonałego czynić; znam moie żrzodła, są one rownie pewne iak wielkie. Maią one swoie korzenie nie tylko w moiey armii, ale nawet i w Paryżu, w konwencyi, po departamentach, i w armiach rowno ze mną myślących współ jenerałow. Niechcę ia tylko w części robić, wszystko musi bydź od razu zrobione; Francya nie może się rzecząpospolitą ostać; potrzebuie króla, potrzebuie Ludwika XVIII. Lecz kontra rewolucya w ten czas tylko będzie mogła bydź zaczęta, kiedy będziemy pewni, że ią zrobić możemy i prędko ukończyć. Plan Xcia do niczego nie prowadzi. W 4 dni zostałby z Huningen wypędzony, a ia w 14 dni zostałbym skruszony. Moia armia składa się z walecznych ludzi i błaznow: ci muszą bydź ieden od drugiego oddzieleni, i od iednego razu musi bydź wielki krok zrobiony, tak żeby pierwsi nie mogli się zwrócić i swego ocalenia tylko w powiedzeniu szukali. Proponuię na ten koniec przeyście za Ren w przeznaczonym dniu i godzinie, i w takiey liczbie woyska, iaką do tego przeznaczemy. Wprzod ieszcze zapewnię fortece, i rowno ze mną myślących officyerow tam wrzucę; błaznow oddalę i na takie mieysca wyszlę gdzie nie będą mogli szkodtić, i tak będą rozstaweni, że się w żaden sposob nie będą mogli z sobą złączyć. Przeszedłszy na drugą stronę Renu wykrzyknę króla i białą chorągiem zatchnę. Korpus Kondeusza i Cefsarska armia przyłączy się do nas i powrócie my nazad do Francyi. Fortece będą nam oddane i na rzecz króla Cefsarskiem woyskiem osadzone, a ia złączywszy się z korpusem Kondeusza, poydę zaraz na przod, okażę w ten czas całą moią siłę i iestem w 14 dni w Paryżu. Po-

trzeba zaś WPanu wiedzieć, iż żołnierz Francuzki gdy wykrzykuie: Niech żyie rzeczpospolita! ma w garle króla; trzeba mu więc dać wina i talara; w pierwszem momencie musi mu na niczem nie zbywać; moia armia musi bydź do 4 lub 5 marszow na gruncie Francuzkiem płatna. Odday WPan ten papier Xciu odemnie, i przynieś mi iego odpowiedź.,,

W czasie tych negocyacyi był Pichegru reprezentantami ludu otoczony, między którem znaydował się Merlin de Thionville. Ci maiąc rozkazy od wydziału ocalenia, nalegali na tego jenerała aby przechodził za Ren, i obległ Manheim, gdzie Merlin wielkie utrzymywał porozumienia. Z iedney strony przyspieszał sam wydział wykonanie tego planu; ale zdrugiey nie było momentu do stracenia. Xżę musiał się więc prędko decydować, i powinien był na radę Pichegru przystać; iednak odrzucił ten cały plan, aby sam ciszył się chwałą zrobienia kontra rewolucyi. Kazał odpowiedzieć Pichegremu, i nalegał na utrzymanie pierwszego swego planu, offiaruiac mu zaraz 100,000 talarow w złocie, które miał w Bazylei leżące i 1,400,000 liw. w dobrych i zaraz do zapłacenia wexlach. Wszystko było daremne, Xcia nie można było przerobić; Courant odebrał zlecenie uwiadomienia o tym Pichegru.

Papier ten ma taki podpis:

Zaświadczam, iż to pismo w pugilaresie hrabiego d'Entregues znalezione było, który w przytomności jenerała Buonaparte i jenerał Clarke otworzony był, co podpisem moim ztwierdzam W Montebello d. 5. Prairial roku 5 (24 maia 1797)

Jenerał dywizyyny i Głowa sztabu
Berthier

Z tego pisma pokazuie się, że iedynie z odrzucenia przez Xcia Kondeusza Pichegru planu, ten spisek pod ow czas nie doszedł. Potym został Pichegru członkiem ciała prawodawczego, gdzie za wpływem królewskich spiskowych wiele królewskich agentow weszło: ci złączyli się z klubem w Clichy, który był cały monarchiczny, i odtąd zaczął się nowy spisek układać Z rozkazu dyrektoryatu ogłoszoney deklaracyi królewskiego agenta Duvrene Depresle, i rownie z ogłoszonych listow krolewskiego agenta w Lyonie Lusignan do Angielskiego ministra w Szwaycaryi P. Wickam, pokazuie się, że iuż 184 deputowanych mieli pewnych, że ieszcze na 60 polegać mogli, że prezydenci municypalności w Paryżu królowi przychylni byli, że hersztowie spisku wiele dziennikow w Paryżu płacili &c. Klub w Clychy kazał proponować utrzymanie ciała prawodawczego, ale władza wykonawcza żeby w ręku króla zostawała. Ludwik XVIII żądał, aby ten klub swego deputowanego do niego wysłał.

Dyrektoryat kazał także deklaracyą Duverne de Presle czyli Durant ogłosić, w którey się cały plan spisku odkrywa, a który od samego pretendenta, bo on tylko o nim wiedział pochwalony był. Angielski minister i Xżęta Francuzcy przyięli także to wszystko co im o tym planie doniesiono. Chciano polityczne i woyskowe śrzodki w iednakim sposobie popierać. Francya miała bydź na 6 agencyi podzielona, które z królem i Angielskim rządem korresponpondować miały. Ta korrespondencya miała dwa przedmioty mieć: 1 Żądanie pomocy. 2 uwiadomienie Angielskiego rządu o sposobie służby; ale nigdy w tym sposobie, żeby usłać temu rządowi

drogę do wzięcia niektórych naszych portow; ponieważ król i iego rada zawsze te go zdania byli, że podobne usługi Anglikow nie dążyłyby tylko do zupełnego zniszczenia Francyi. Kommendanci mieli pełnomocnictwa od króla otrzymać, a pierwsi iego agenci, osobliwie ci w Paryżu mieli szczegulnieysze pożytki wszystkim osobom, nawet i tym co głosowali na śmierć króla obiecać; krol chciał tylko nadu ycia, ale nie konstytucyą odmieniać. Cały plan dążył do obalenia teraźnieyszego rządu, i dla tego miano się starać większość zgromadzeń pierwiastkowych na swoią stronę przeciągnąć &c.

Z Paryża tegoż dnia.

Już iest rzeczą pewną że exdyrektor Carnot uciekł; lecz zapewniaią, że okilka godzin od Paryża życia postradał; ale nie wiadomo czy od swoiey lub cudzey ręki.

Słychać iż minister woyny Scherer oddalony został. — Woyska stoią ieszcze pod bronią; armaty są po mostach i rowninach rostawione; Paryż używa iednak ciągłey spokoyności i dotąd ani iedna kropelka krwi nie była wylana.

Aresztowano fabrykanta broni Peroslau, który wyznał, że królewscy kommissarze 700 fuzyy od niego kupili. Potym aresztowano Peronneau, który listę skazanych patryotow zrobił, tudzież Coutra, Chauveau, Cottereau, Lacretelle młodszego i Jolivet Bailler.

Członki srzodkowey administracyi departamentu Sekwany są tym czasowo od swych urzędow zawieszeni, ponieważ źle myślni pod ich okiem w Paryzkich sekcyach punkt ziedonczenia sobie ułożyli.

Z rady starszych aresztowano razem 13 członkow.

Minister wewnętrzny obywatel Neuchateau rozesłał do wszystkich departamentow pisma, ktore dyrektoryat względem spisku 55 krolowi sprzyiaiących reprezentantow ozna ymił. " Obywatele, mówi w swem do nich okolniku, departamenta często oszukiwane bywały, względem tego co się w Paryżu działo. Przyłaczone tu autentyczne pisma okażą wam prawdę: rzeczpospolita tryumfuie nad krolewskim spiskiem. Stronnicy tronu możeby się chcieli mścić nad republikanami: musicie więc oświadczyć, że wszystkie ustanowione iak cywilne, tak woyskowe władze są za wszystkie mordy i inne iakie na obywatelach dopełnione gwałty w odpowiedzi. Jeżeliby autorowie kontra rewolucyi chcieli procz Paryża, gdzie ciało prawodawcze rezyduie, fałszywą legislaturę formować, macie się temu pod karą buntu wszelkiemi siłami sprzeciwiać. Pamiętaycie że wy zakładem waszych departamentow iesteście. Dyrektoryat wykonawczy polega na waszey gorliwości. Donieście mi zaraz o przedsięwziętych od was srzodkach do utrzymania spokoyności i porządku. „

Dyrektoryat uprászał ciała prawodawczego, żeby iak nayprędzey do obrania dwoch nowych członkow do dyrektoryatu na mieysce Carnota i Barthelemy przystąpiło. Minister sprawiedliwości Merlin, Sieyes, Robert Lindet, członek wydziału ocalenia, którému przeszłego roku zadawano, że do spisku Baboeuf wchodził, z czego się zupełnie oczyścił, i Garat w roku 1793 będący minister sprawiedliwości, zdaią się dotąd być pierwszemi osobami do wyboru nowych dyrektorow.

Mosty wychodzące na przedmieście

S. Germana są ieszcze zawsze woyskiem i armatami osadzone. Dzisiay przybędzie tu ieszcze 8000 woyska.

Dyrektoryat wydał pod d. 4 t. m. rozkaz do aresztowania i zaprowadzenia do więzienia Delaforce 33 autorow i drukarzy dziennikow. Między temi dziennikami znayduią się: Courier republikain, Journal de Perlet, Mercur universelle, l'Eclair, Mesager du soire przez Langlois i Lunier, la Quotidienne, le Censeur des journeaux przez Gallay i Langlois, la gazet Française przez Borle, la gazet universelle, le Veridique, le Postilion des armées, Journal general de la France, l'Accusateur publique przez Serizy, le Grondeur, le Deujener, le Thè, le Memoryal przez la Harpe, le Miroir przez Beaulieu, les Nouvelles politiques przez Suard, les Actes des apotres przez Barruel Beauvert &c. Wszyscy ci dziennikarze maią bydź podług rezolucyi dyrektoryatu aresztowani, ponieważ się przeciw bezpieczeństwu rzeczypospolitey sprzysięgli, i do przywrocenia krolewskiey władzy i obalenia republikanckiego rządu wzywali; lecz większa ich część ucieczką się ratowała, i tylko prasy ich potłuczono.

Owey nocy d. 4 dekretowała rada 500 na propozycyą Bailleul, że ci dziennikarze, których aresztowano, maią bydź wyprowadzeni.

Jak słychać wywieziono przeszłey nocy pod mocną eskortą 21 uwięzionych w Templu deputowynych do Mont S. Michel w Bretanii, zkąd za pierwszą okazyą będą daley wyprowadzeni. Te osoby były Pichegru, Villot, Dumas, Delarue, Rovere, Gilbert - Desmolieres, Bourdon de l'Oise, Jarry, Dauchy de l'Oise, Descourty, Fayolle, Cadroy, Lemeter, Aubry, Tupinier, Perée, Derumare i Delamettrie, potym Desonville policyyny dozorca pod Cohonem, Ramel kommendant gwaryi ciała prawodawczego.

Dyrektoryat otrzymał moc, wszędzie po domach w Paryżu wyszukać kazać ukrytych na wygnanie skazanych reprezentantow &c.

Rada 500 będąc aż do nocy d. 4 zgromadzoną, przyniosł iey nakoniec Boulay imieniem kommisyi ocalenia rapport, względem maiących się przedsięwziąść do zachowania konstytucyi śrzodkow. " Pomniycie, Obywatele Reprezentanci, mowi, na położenie w iakim się sprawa publiczna znayduie. Pokoy zdawał się nie dawno długie prace nasze uwieńczać: wszyscy Francuzi powtarzali to miłe słowo: Pokoy! Lecz dzisiay wszystko się zmienia, i pokoy znowu daleki: wszystkie znaki zdaią się nową woynę zapowiadać. Obrońcy oyczyzny chcą z niebezpieczeństwem swego życia utrzymać teraźnieyszy rząd, a nieprzyiaciele oyczyzny przywrocić tron, przywołać emigrantow i szlachtę nazad. Wątek spisku rozciągał się po całey rzeczypospolitey, a głowna iego stolica była w ciele prawodawczem; lecz nie w zdrowey iego większości, ale w małey liczbie, która wam przeciwne konstytucyi dekreta wyrywała, i niebawnieby was do kontra rewolucyi doprowadziła. Przypomniycie sobie obywatele owe srzodki, które wam często proponowali, a które do niczego więcey nie dążyły, iak do ograniczenia teraźnieyszego rządu i pozbawienia go przez to sposobow do prowadzenia całey machiny; moment ieszcze poczekawszy, a rzeczpospolita byłaby zaginęła. Oświad-

czmy wszystkim Francuzom, iż nie iest naszem zamiarem przywrocenie rusztowań, chcemy tylko zapobiedz wewnętrzney woynie i nowey Wandzie. Wyprowadzenie musi być ż nadal wielkim sposobem dla zachowania szczęśliwosci rzeczypospolitey.

Po tym rapporcie przyięto ważny dekret, ktorogo treść iest takowa:

1) Gdy ostatnie elekcye przez rozszerzonych po całey Francyi emissaryuszow krolewskich prowadzone były, ktorzy na deputowanych do ciała prawodawczego emigrantow, hersztow buntownikow i iawnych stronnikow krolewskich obrali; zaczym oświadcza się 49 zgromadzeń pierwiastkowych za nieważne.

2.) Skazani na wygnanie 65 deputowanych (iuż wiadomych) i inne osoby maią bydź nieodwłocznie wyprowadzeni i dobra ich zaraz skonfiskowane. Zdięcie sekwestru nie ma prędzey im bydź dozwolone, poki nie będą dokładne wiadomości, że iuż stanęli na mieyscu na wygnanie im przeznaczonym. Dyrektoryat ma im tym czasem zdobr ich na utrzymanie się potrzebne sposoby obmyślić.

3) Artykuły ustawy d. 3 brumaire, przez które krewni emigrantow od publicznych urzędow są wyłączeni, przywracaią się nazad i będą zachowane aż do 4 lat po pokoiu.

4.) Żaden z krewnych emigrantow nie ma się w przeciągu tego czasu na zgromadzeniach pierwiastkowych mieścić, i ogułem nikt nie może na tychże zgromadzeniach głosować, poki w przod nienawiści przeciw tronowi nie zaprzysięże. Wydane na rzecz hersztow Wandy lub szuanow ustawy cofaią się także nazad.

5.) Wszystkie osoby, które tylko tym czasowo, ale nie zupełnie z listy emigrantow są wymazane, muszą we 24 godzin Paryż, a w 14 dni Francyą pod karą woyskowego sądu i ukaranie iako emigrantow opuścić.

6.) Znayduiący się teraz w areszcie emigranci maią bydź wyprowadzeni, i wyżey wzmiankowana kara będzie i na te osoby rozciągniona, które emigrowały, i nazad się wrociły, chociaż na liście emigrantow nie są &c.

7) Ustawa d. 7. t.m. wzywaiaca wyprowadzonych Xży nazad, cofa się. Dyrektoryat może niespokoynych Xży wyprowadzić kazać. Xża maią teraz nienawiść tronu, przyięcie i wierność rzeczypospolitey poprzysiądz. Publiczni urzędnicy, którzy dopiero wspomnione urządzenie iak się należy nie wykonaią, są na dwuletnie więzienie skazani.

8) Wdowa Xcia Orleans i reszta znayduiącey się tu familii Bourbonow, maią bydź z kraiu wyprowadzone, i dobra ich skonfiskowane. Dyrektoryat ma im wyznaczyć mieysce wyprowadzenia, i z ich dobr potrzebne pieniądze do utrzymania się wyznaczyć.

9) Wszystkie dzienniki i inne perzodyczne pisma są do roku pod dozorem policyi, która ich iednak stosownie do konstytucyi zakazać nie może.

10) Ustawa d. 7 term dor, którą wszystkie kluby zatrudniaiące się politycznemi roztrząsaniami są zakazane, znosi się; ale każde takowe towarzystwo, któreby się politycznemi materyami przeciw teraźnieyszey konstytucyi zatrudniało, ma bydź zamknięte, a członki iego za podobne maxymy ukarane.

(*Reszta w dodatku.*)

D O D A T E K

D O Nru. 78.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 27. Września 1797.

(Reszta z Paryża d. 7 Września.)

11) Ostatnie ustawy względem urządzenia i służby narodowych gwardyy znoszą się.

12) Dyrektoryatowi wraca się moc ogłoszenia miast w stanie oblężenia, i może tych wszystkich, którzy spokoyność mieszaią z kraiu kazać wyprowadzić. Wszyscy publiczni urzędnicy, maią takze niena wiść tronu poprzysiądź &c.

Deputowani Thibaudeau, Lenormand, Bailli, Bovis, Blin, i wielu innych byli iuz na liście do wyprowadzenia; ale gdy ich nie znaleziono winnemi, zostali wymazani.

Dyrektoryat przysłał do rady 500. poselstwo, do którego wszystkie dowody spisku przyłączył, i mówi w nim: "Gdyby dyrektoryat iednym dniem był się ieszcze spoznił, iuz by rzeczpospolita w ręku swych nieprzyiaciol była. Mieysce nawet waszych sessyy, obywatele Prawodawcy, było punktem ziednoczenia sprzysięzonych. Imbert Colomes był głownym agentem Ludwika XVIII w Lyonie &c.

Rada starszych doniosła radzie 500 że wszystkie powyższe rezolucye pochwaliła. ... Rada 500 dekretowała, że nie tylko wewnętrzna armia, która się do u mierzenia spisku przyłożyła, ale wszystkie armie dobrze się oyczyznie zasłużyły. Kommissya ma przynieść rapport, czy nie potrzeba wszystkie niegdyś utytułowane osoby, margrabiow, hrabiow &c. od publicznych urzędow oddalić.

Dyrektoryat posyła nowe poselstwo do rady 500. "Lud chce wiedzieć, mowi w nim, co się z rzecząpospolitą dzieie, i co zgromadzenie prawodawcze do uratowania iey uczyniło. Teraźnieyszy moment iest wazny; ieżeli go opuścicie, to ie teście na zawsze zgubieni. Sprzysiężeni maią na was czuyne oko; na nowo swe battarye sypią, i mowią, iż rzeczpospolita za swoy tryumf musi bydź ukaraną. Stoicie nad brzegiem Wulkanu, który was pochłonąć chce. Wy mozecie tę otchłań ugasic, i ieszczeż radzicie? Jutro iuz nie będzie wiecey czasu. Dokądże was to miłosierdzie doprowadzi, ktore w was względem

niektorych osob chcą wzbudzić? Możeż los kilkunastu osób z losem całey rzeczypospolitey iść w porownanie? Dyrektoryat podał wam potrzebne sposoby do uratowania oyczyzny; oczekuie ich użycia od was."

Na propozycyą jenerała Jourdan wyda rada 500 względem spisku królewskiego osobny adreſs do narodu. --- Na propozycyą Bailleul wyznaczono dwie kommissye iak przeznaczone dla obrońcow oyczyzny 1000 mill. liw. podzielić, i iakie pamiętniki na sławę armiy maią bydź wystawione.

Zapewniaią że dyrektoryat kuryerow z nowemi instrukcyami do Udine i Lill wysłał. Rogatki iuż są otwarte. --- Co dzień tu ieszcze wiele osób aresztuią Z 52 na wyprowadzenie skazanych deputowanych, dopiero 27 aresztowano, reszta się pokryła. — Gdyby dyrektoryat był się trochę ieszcze spoźnił, iuż kommiſsya dozorcza nad salą, w ktorey się Pichegru znaydował, przeciwko 3 pozostałym członkom dekret oskarżenia gotowała.

Z Madrytu d. 5. Sierpnia.

Gazeta dworska pod d. 3. sierpnia ogłosiła następuiący rapport kommendanta Porto Ricco: D. 17 kwietnia postrzeżono wielką flottę Angielską. która ku Porto Ricco zmierzała. Kommendant miasta Ramon de Castro uprzedzony o zaszłey między Hiszpanią i Angliią woynie, poczynił iuż był wczesnie należyte do obrony przygotowania. Dwanaście szalup opatrzonych woyskiem użył z innemi statkami na osadzenie wniyścia do portu, a oddział letkiey iazdy z 400 ludzi złożony postawił z 4 armatami na brzegu dla przeszkodzenia Anglikom wylądowania. Nieprzyiaciel wysłał ku brzegowi wielkie szalupy napełnione woyskiem, które pod zasłoną tęgiego ognia z okrętow wylądować miało; ale te szalupy tak dobrze poczęstowano, że ani ieden człowiek nie wylądował, a szalupy czym prędzey nazad się cofnely. Przysłali potym Anglicy większą liczbę szulup, i udało im się do 3000 woyska wysadzić na brzegi. Dnia 18 zrana kazał kommendant attakować obоz Angielski; lecz bezskutecznie. W Następnych dniach zachodziły żwawe, ale rownie nic niedecyduiące utarczki, poki nakoniec d. 28 Anglicy bateryy swoich nie wygotowali. Wtedy dopiero nieprzyiaciel zaczął palić do miasta z 4 dwudziesto czterech funtowych armat, z dwoch mozdzierzy i z iedney haubicy. Kommendant ściągnął do kupy cały swoy garnizon, ledwie do 1000 głow wynoszący, i osmielił się tą garstką attakować oblegaiących. Dnia 30 ogień nieprzyiacielski ustał, a d. 1 maia dowiedziano się, iż Anglicy wsiadłszy na okręty z naywiększym pospiechem ląd nasz opuścili. Kommendant wypadł zaraz na czele trzech szwadronow iazdy za miasto; lecz nie zastał iuż Anglikow, tylko całą ich artylleryą, i wielki zapas żywności i ammunicyi zabrał, którą Anglicy zmykaiąc zostawili. Dnia 3 maia flotta Angielska z oczu wyspiarzy znikła. Rachuiemy z naszey strony zabitych 42, ranionych 144 iednego ienca, i dwoch zamieszanych. Daleko większa iest klęska nieprzyiaciela, który w samych tylko ieńcach 262 ludzi utracił. Waleczny kommendant Ramon de Castro został od króla na stopień feldmarszałka wyniesionym.

Z Frankfurtu d. 9. Września.

Jenerał Hoche, który się tu teraz wraz z żoną i szwagrem jenerałem artyleryi Debelle znayduie, wysłał adjutanta

swego Vincent iako kuryera z depeszami do Arcy Xcia Karola. Domyslamy się, że te depesze maią za cel doniesienie o tym czasowey kommendzie nad armią Renską, którą jenerał ten obiął. Królesko-Pruski jenerał major Heymann, który się za zwyczay przy dworze Xiążęcia dwomostow znayduie, przybył do naszego miasta.

Pokazuie się tu teraz pismo cyrkułu Cysrenskiey konfederacyi, drukowne w Koblenc pod tytułem: " Przyiaciele ludu i wolności do obywatelow lewego brzegu Renu. " Pismo to zapala obywatelstwo iak tylko może naysilniey do nasladowania Cysalpinowwe Włoszech.

DONIESIENIA.

Die Unterzeichneten von Wien hier angekommenen Klavier-Instrumentenmacher machen hiemit einen hohen Adel, und verehrungswürdigen Publikum bekannt, daß sie nicht nur alle Gatungen von Fortopiano's oder Klavierinstrumenten nach den neuesten Erfindungen, und Verbesserungen neu verfertigen; sondern auch alle schadhafte Instrumente möglichst zum Gebrauch herstellen. Nebstdem sind die Unterzeichneten erbitig jedermann der es wünscht; die Stimmung, und kleine Reperaturen um den billigsten Preis, und Accord zu besorgen.

Ein bereits zum Verkauf fertiges Fortopiano von schönen Holz kündigen sie zugleich; als die erste Probe ihrer Arbeit, und geschmacks hiemit an, und empfehlen sich der gnädigen Unterstützung aller Musick und Kunstfreunde. Ihre Wohnung ist Nro. 401. in der Schlakauer Gasse. Cracau den 20. September 1797.

Peter Kohl.
Daniel Fuchs.
Instrumentenmacher.

Niżey wyrażeni Artysci Instrumentow Klawikortowych przybywszy z Wienia uwiadomiaią JW. Wielmożnych i Prześwietną Publiczność, iż oni nie tylko wszelkich gatunkow Fortepiana, albo Klawikortowe Instrumenta podług naynowszych wynalazkow, i poprawiań nowo wystawiaią lecz także stare uszkodzone instrumenta do używania nazad naprawia. Oprocz tego offiaruią każdemu ktoby sobie życzył stroić i naprawiać Fortopiany za pomierną ceną podług ugody swe usługi.

Stoiący iuż do sprzedania ieden gotowy Fortopiano z drzewa pięknego dla tego wspominaią, iż iest pierwsza probą ich roboty i gustu, a przytym polecaią się łaskawym względom wszystkich Muzyki i pięknych sztuk Amatorow. Mieszkanie ich iest pod Nrem. 401. na ulicy Sławkowskiey. W Krakowie dnia 20. Września 1797.

Piotr Kohl.
Daniel Fuchs.
Artyści Instrumentow.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniey mocą ninieyszego edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wszystkich Jana Nep: Maiewskiego, w Gallicyi Zachodniey pozostałych summę ogolnie 4970 f. R. ⅜ Xr. wynoszących zbieg wierzycielow był otwarty. Ninieyszemi przeto wszyscy, ktorzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, ażeby aż do ostatniego listopada r. 1797 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie Jozefa Lewickiego obrońcy Kuratora massy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tey lub owey klassie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika znayduiących się dóbr, bez żadnego wyięcia oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rze-

czy iakiey prawem własności z massy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była, tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby massie winni byli, mimo tego, iż im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym §. 86 Obranie administratora massy, tudzież deputacyi wierzycielow nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielów na dzień 4 grudnia 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego Ces: Krol. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iż tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator massy lub potwierdzony, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do którey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey massy zdolnym bydź może podług § 93 i 94 obrana bydź ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi massy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podług §. 95. Zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielów od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż na Ces: Krol: dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 11 Września 1797.

Ex Consilio Cæs: Reg: Fori Nobilium. Cracoviensi Galiciæ occidentalis

Woyna. Auersperg. Piekarski.

Z strony C. K. cyrkularnego urzędu w Końskich podaie się ninieyszym ku powszechney wiadomości, że podatek czopowego w miastach tu niżey spisanych na rok ieden, to iest od d. 1 listopada 1797 aż do końca października 1798 naywięcey daiącemu drogą licytacyi w dzierżawę puszczony, zaaredowanie onegoż w dniu 16 i zaraz potym w następuiących dniach miesiąca października w C. K. Kr cyrkularno urzędowey kancellaryi zrana od godziny 9. aż do 12 popołudniu zaś od 2 aż do godziny 6 z wieczora trwać będzie.

Miasta, w ktorych toż czopowe w aredę puszczone będzie, oraz pretium fisci czyli pierwsze wywołanie, iest następuiące:

Radoszyce	282	R.	30
Małogoszc.	125	-	
Kurzelow	225	-	
Przedborz	441	-	15
Suleiow	75	-	
Zarnow	142	-	45
Gielniow	145	-	
Jedrzeiow	395	-	15
Opoczno	988	-	
Miechow	750	-	

Kondycye według ktorych podatek ten w aredę puszczony będzie, są następuiące:

Po pierwsze: puszczone będzie toż czopowe w arendę naywięcey daiącemu na rok ieden, to iest od dnia 1 Listopada 1797 aż do dnia ostatniego października 1798, pod tym warunkiem, iż, ażeby toż zaspokoione było, następuiąca należytość od niżey spisanych trunków wybierana będzie.

Od garca piwa ordynaryynego	½ Krz
od detto detto dubeltowego	1
od detto wodki ordynaryyney	6
od detto kminkowey	9
od detto miodu	5

Wszelako z tym wyraźnym ostrzeżeniem, iż gdyby w czasie teyże aredy, inne iakie względem tego czopowego od naywyższego mieysca czyli instancyi wyszło rozporządzenie, kontrakt na teź czopowe zawarty z dniem owym ustanie, w ktorym nowe urządzenie wprowadzone zostanie.

Powtore: powinien dzierżawca tegoż czopowego kaucyą arendownemu kwantum wyrownywaiącą albo w gotowiźnie albo fideiussoryczną złożyć; i na ostatek

Po trzecie: powinien będzie tenże wypadaiące kwantum arendowne w ratach kwartalnych tym sposobem wprzod wypłacić, ażeby w przypadku zaległości do skarbu naywyższego natychmiast in via executionis z kaucyi złożoney regreśowac się dozwolono było.

Wreszcie wyiaśnia się i to, iż każdy żądaiący teyże arendy czwartą część dawnego arendownego kwantum eszcze przed licytacyą iako vadium złożyć powinien, która to ilość wszelako po skończoney licytacyi temu, któreńby tey dzierżawy nie otrzymał, wroconą będzie.

Konskie, dnia 25 sierpnia 1797.

w niebytności JW. Kapitana cyrkularnego.